

Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby pri poskytovaní sociálnych služieb v rehabilitačnom stredisku Domu Svitania, n.o.

Článok I.

Účel vydania

Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby je vydaná v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, Európskou sociálnou chartou a zákonom č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnych službách) a v súlade s kritériom 1.1. podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby stanoveným zákonom o sociálnych službách.

Článok II.

Všeobecné ustanovenia

Princípy právneho štátu, demokracia a ľudské práva sú uznávanými a základnými piliermi Európskej únie. Formálna rovnosť pred zákonom a prostredníctvom zákona je jedným z najdôležitejších predpokladov fungovania právneho štátu a demokracie.

Ľudské práva sú oprávnenia priznané jednotlivcovi, ktoré mu umožňujú plne využívať svoje schopnosti, inteligenciu, talent a znalosti na uspokojenie duchovných a iných túžob a cieľov. Sú také podstatné pre dôstojnosť a autenticnosť ľudskej bytosti, že ich musí rešpektovať každá politická moc. Ľudské práva sú priznané každej ľudskej bytosti. Základné ľudské práva patria všetkým ľuďom, bez rozdielu.

Cieľom je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd ľuďom so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti. Ľudia s postihnutím majú rovnaké nároky na dôstojnosť, nezávislosť a plné spoločenské uplatnenie ako ktokoľvek iný.

Hlavným cieľom tejto smernice je zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko - právneho a nediskriminačného prístupu s dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti.

Dom Svitania, n.o, rehabilitačné stredisko, stanoví podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby s orientáciou na prijímateľa sociálnej služby (ďalej PSS) a jeho podporu tak, aby boli v čo najväčšej možnej miere

zohľadňované jeho individuálne potreby a preferencie pri poskytovanej sociálnej službe.

Oblasť podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby:

- Základné ľudské práva a slobody
- Sociálny status PSS
- Vzťahy, rodina a komunita

Článok III.

Zásady poskytovania sociálnych služieb

Rehabilitačné stredisko Domu Svitania, n.o. poskytuje sociálne služby v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia PSS v prostredí, ktoré si PSS sám alebo prostredníctvom opatrovníka vybral.

PSS má právo na poskytnutie sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na sociálnu službu a podľa stupňa zdravotného postihnutia. Dom Svitania, n.o. zároveň akceptuje slobodnú vôľu PSS – PSS si zvolí druh, rozsah a spôsob poskytovania sociálnej služby a nesie osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie.

Článok IV.

Práva prijímateľa sociálnej služby

Dom Svitania, n.o. rešpektuje zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnej služby na:

1. Zachovanie ľudskej dôstojnosti

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- oslovovať PSS podľa jeho želania
- imobilnému PSS vopred vysvetliť postup a dôvod, pre ktorý je s nim potrebná manipulácia
- poskytovať PSS pomoc pri osobnej hygiene diskretné so zreteľom na dodržiavanie osobnej intimity
- dodržiavať etický kódex
- podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov a zvyšovať ich odbornú spôsobilosť
- rešpektovať osobnú česť, dobrú povesť a meno PSS

2. Rovnosť, nediskrimináciu a bezpečie

Zamestnanec rehabilitačného strediska Domu Svitania, n.o. rešpektuje jedinečnosť každého PSS v zariadení bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú príslušnosť, rasu či farbu pleti, materinský jazyk, vek, pohlavie, rodinný stav, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, ekonomickú situáciu, náboženské a politické presvedčenie a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti. Riadi sa pri tom sa Ústavou Slovenskej republiky, Chartou základných práv a slobôd a ďalšími zákonmi tohto štátu, ktoré sa od týchto dokumentov odvíjajú.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- nediskriminovať z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia
- možnosť domáhať sa na súde svojich práv, ak sa PSS domnieva, že boli dotknuté, alebo že neboli dodržané zásady rovnakého zaobchádzania
- nestrannosť, objektívnosť, nezaujatosť pri posudzovaní rôznych situácií, ktoré prináša prax
- ochrana pred akýmikoľvek formami zneužívania, diskriminácie a pod.
- zvyšovať povedomie PSS o rovnosti príležitostí znevýhodnených skupín občanov so zdravotným postihnutím prostredníctvom komunitných stretnutí, besied, časopisov
- vykonávať supervíziu pre zabránenie vytvárania predsudkov, diskriminačného správania, pre videnie problému „ zvonka“

3. Sloboda prejavu a výberu

PSS má právo vyjadrovať svoje názory slovom alebo písmom. Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám upravuje zákon o slobodnom prístupe k informáciám. V súlade s § 6 zákona o sociálnych službách má fyzická osoba právo na zabezpečenie dostupnosti informácií v nej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva:

- Podieľať sa na riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnej služby.
- Možnosť slobodne prejaviť svoj názor, spokojnosť aj nespokojnosť na všetkých úrovniach riadenia prostredníctvom viacerých komunikačných kanálov – pravidelné rozhovory s kľúčovým pracovníkom, pravidelné komunitné stretnutia so zamestnancami sociálneho úseku.
- PSS má právo slobodného rozhodnutia účasti na aktivitách a má možnosť výberu z ich ponuky, voľnočasové aktivity vychádzajú z potrieb a záujmov PSS
- PSS má voľný prístup k službám poskytovaným v rámci zariadenia, má možnosť zvoliť si, či bude využívať poskytovanie doplnkových služieb v zariadení

- PSS má právo na zamykanie osobných vecí, výberu oblečenia a pod.

4. Sloboda vierovyznania

Prijatie PSS do zariadenia nie je podmienené náboženským vierovyznaním.

5. Ochrana osobných údajov

- osobné údaje spracúvať iba so súhlasom dotknutej osoby, resp. súdom stanoveného opatrovníka, bez súhlasu možno osobné údaje spracúvať len v zákonom vymedzených prípadoch
- podobizne, obrazové snímky, obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa PSS alebo jeho prejavov osobnej povahy sa môžu vyhotoviť alebo použiť len s jeho písomným súhlasom, resp. s privolením súdom stanoveného opatrovníka
- zamestnanci vykonávajúci prácu súvisiacu so sociálnymi službami sú povinní pri poskytovaní sociálnych služieb zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a v súvislosti s plnením úloh ustanovených zákonom o sociálnych službách

Článok V.

Sociálny status prijímateľa sociálnej služby

Dom Svitania, n.o. rešpektuje a podporuje rozvoj schopností, zručností a vedomostí PSS, zachovanie jeho vlastnej identity, osobnej integrity, osobnej nezávislosti, individuálnej rozmanitosti a podporuje vytváranie pozitívneho obrazu o PSS.

Dom Svitania, n.o. podporuje zachovanie individuálnej jednoty a ucelenosti PSS, rozvoj a zrelosť PSS v rovine BIO - PSYCHO a SOCIÁLNO - SPIRITUÁLNEJ.

Zamestnanec rešpektuje právo každého PSS na sebarealizáciu v takej miere, aby súčasne nedochádzalo k obmedzeniu rovnakého práva druhých osôb. Pomáha PSS svojimi znalosťami, schopnosťami a skúsenosťami pri ich rozvoji a pri riešení konfliktov v medziludských vzťahoch. Služby poskytuje na najvyššej odbornej úrovni a dáva prednosť profesionálnej zodpovednosti pred svojimi súkromnými záujmami.

Dom Svitania, n.o. podporuje princíp samostatnosti a nezávislosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Jedným z najprogressívnejších nástrojov je nielen aktivizácia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a podpora jej sociálnej inklúzie, ale aj podpora nezávislosti a rozhodovania o vlastnom živote vo všetkých oblastiach (rodina a občiansky život).

Dom Svitania, n.o. vytvára podmienky, aby PSS so zdravotným postihnutím mohli rovnocenne využívať všetky ľudské práva a základné slobody v súlade s ich prirodzenými potrebami. Kľúčového pracovníka si vyberá sám PSS na základe svojich osobných preferencií.

V súlade so zákonom o sociálnych službách má PSS, za podmienok ustanovených zákonom, právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania, ako aj právo výberu poskytovateľa sociálnej služby.

Dom Svitania, n.o. pri poskytovaní sociálnej služby prihliada na individuálne potreby PSS, v spolupráci s PSS vytvára individuálne plány podľa osobných cieľov, potrieb a schopností PSS, ktoré s PSS aktívne realizuje a vyhodnocuje. Dom Svitania, n.o. taktiež zabezpečuje program sociálnej rehabilitácie, ktorý je súčasťou individuálneho plánu PSS. Sociálna rehabilitácia je odborná činnosť na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluhu, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách.

Dom Svitania, n.o. rešpektuje telesnú a psychickú integritu PSS pri zabezpečení poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti a to na základe súhlasu PSS, resp. jeho súdom stanoveného zástupcu, okrem zákonom taxatívne definovaných podmienok.

PSS má právo na dôstojné zaobchádzanie. Tykanie a vykanie je vyjadrenie stupňa dôvernosti spoločenského kontaktu osôb. PSS má možnosť vybrať si, ako chce byť personálom oslovovaný. Jeho voľba je zaznamenaná v Individuálnom pláne.

Článok VI.

Vzťahy, rodina a komunita

Dom Svitania, n.o. podporuje prijímateľa sociálnej služby v plnom a účinnom zapojení sa a začlenení do spoločnosti s rešpektovaním jeho prirodzených vzťahov v rámci jeho rodiny a komunity v súlade s právom na rovnosť príležitosti.

1. Rešpektovanie domova , rodiny, komunity

V Dome Svitania, n.o. sa zaručuje osobitná ochrana PSS so zdravotným postihnutím. Rodinné práva zdravotne postihnutých sú v plnej miere rešpektované a podporované. Podporuje sa nadväzovanie a udržiavanie sociálnych väzieb s rodinou, komunitou a partnerských vzťahov.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- spolupracovať v individuálnom plánovaní s príbuznými
- poznať príbuzných PSS a podporovať každý typ kontaktu (list, návšteva a pod.)
- Dom Svitania, n.o. bude v prípade potreby poskytovať základné

poradenstvo i príbuzným PSS

- PSS má možnosť zúčastňovať sa na správe verejných vecí i na aktivitách usporiadaných blízko komunitou (obec, mesto,...)
- PSS má možnosť aktívne sa zapájať do bežného života komunity

Článok VII.

Ochrana práv prijímateľa sociálnej služby

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- konať v súlade s etickým kódexom
- vytvárať podmienky, aby PSS mohol robiť zmysluplné činnosti a žiť dôstojne
- pomáhať PSS správne sa vyjadrovať a správať sa, obliekať, obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne ich veku
- oslovovať PSS menom, nie diagnózou. Je neprípustné používať termíny ako „ležiak“
- pristupovať k PSS pozitívne, s pochopením, že niektoré nežiaduce javy, či modely správania sú prirodzené vzhľadom na diagnózu PSS
- dodržiavať mlčanlivosťou zdravotnom stave PSS, či informáciách týkajúcich sa jeho osobného či rodinného života
- zamedziť stretu záujmov zariadenia so záujmami PSS.

Článok VIII.

Poučenie prijímateľa sociálnej služby o jeho právach a slobodách

Sociálny/a pracovník/čka informuje v zrozumiteľnej forme každého novoprijatého PSS o tom, aké má práva a slobody.

Článok IX.

Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd

Sociálny/a pracovník/čka vedie evidenciu o porušovaní ľudských práv a slobôd.

V prípade, ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl, alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd PSS je povinný to bezodkladne nahlásiť sociálnemu/nej pracovníkovi/čke.

Sociálny/a pracovník/čka to zaeviduje a určí nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.

Článok X.

Kontrolné opatrenia

Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek.

Kontrola sa vykonáva rozhovorom s PSS, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a taktiež na dodržiavanie nápravných opatrení.

Kontrolu môže vykonávať :

- riaditeľ/ka zariadenia

Článok XI.
Záverečné ustanovenia

Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov Dom Svitania, n.o. v Jakubove. Jej obsah je pripomínaný minimálne 1x ročne v rámci pracovnej porady.

Sociálny/a pracovník/čka oboznámi so Smernicou o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd PSS každého užívateľa sociálnej služby pri začatí poskytovania sociálnej služby.

Originál dokumentu sa nachádza u riaditeľa zariadenia, kópia na nástenke rehabilitačného strediska Domu Svitania, n.o..

Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd PSS nadobúda účinnosť dňa 1.5.2018

V Jakubove, 1.5.2018

Ing. Marta Prochyrová
riaditeľka Domu Svitania, n.o.